

»Prav, prav,« dé drvar Lojz ves vesel. »A tebi, Inja, rečem, da dobiš dvajsetico. Še drevi jo dobiš, ko pridemo v kočo, ker si dobro opravil vse ...«

Inji se je spet nasmejalo srce. Zažvižgal je na glas in je šel k svojemu hrodu. Mislil je do večera lepe misli. Vsem bratcem in sestricam kupi za Božič novo obleko. A posebno še najmlajši sestrici Minici. Lepo krilce ji kupi in gorko jopico. Pa tudi lepo, pisano rutico za na glavo. Smehljala se bo Minica, vse dolge dni se bo smehljala revica. Ej, ej... (Dalje.)

ČUDEN ZDRAVNIK.

Spisal Julij Slapšák.

V.

Neugnana, živa veverka je naredila že marsikatero neumnost v hiši. Vsako jutro je glasno pozdravila, pomolivši glavico iz svojega domka na steni, vse v hiši, posebej seveda še Stanka. Sedla je na rob zabojčka, pa se ozirala po vseh kotih v izbi, največ pa, kajpak, na mladega bolnika v postelji. In cvrčala in momljala je že za zajtrk, da je šlo kar skozi ušesa. Nato je pa poskočila in tekala in se lovila, da se je kar kadilo za njo. Tako se je godilo dan na dan.

Nekoč se prebudi Stanko že precej zgodaj. Brž pogleda gor na zabojček veverke nikjer! »Oh, mama, kje je pa veverka — ali še spi?« vpraša.

»Že še ni vstala. Čak, jo pa zbudim,« odgovore mati in pogledajo v njeno hišico. A zabojček je bil prazen. Pogledajo mati na peč, za mizo, pod klop ... veverke nikjer. Pretaknejo vse kote, preiščejo vso hišo — veverke nikjer. Preiščejo iznova vso hišo, pretaknejo in preobrnejo vsako reč, nič — veverke nikjer in nikjer!

»Veverke ni, moje veverke ni!« je zajokal Stanko in gledal žalostno za materjo, ki so še vedno stikali za porednico. »Veverke ni, moje veverke ni!« je jokal Stanko in od žalosti vil roke. Pa mu pade roka na odejo, na očetovo toplo suknjo, ki so jo vrgli mati čez sinka, ker je bila noč hladna. V tistem hipu pa se začne nekaj zgibati v suknji. Rokav je zagibal, se premaknil, zaplesal. »Kaj pa skače v suknji, mama? Kaj pa pleše notri?« je vprašal začudeno. Mati so se obrnili k postelji. Pogled jim je obstal na očetovi suknji. »Kaj bo pa drugega,« so dejali čez nekaj trenutkov. In so šli ter dvignili suknjo in stresli rokav. In iz njega je skočilo nekaj živega. Kaj? — Saj veste: Stankova veverka ... In hop hop-hopsala! — pa je sedela na robu zabojčka, migala z bradico, premetavala košata šopa na uhljih, se priklanjala na vse strani ter cvrčala na vse grlo: »Šček-šček! Tlek-tlek!«

Cè - cè - cè - cè! Dobro jutro, dobro jutro vsem skupaj! Čr - čr! Čk - čk!« ...

Saj pravim, ta porednica! Stanku so od veselja zažarela lica ...

Neko jutro pa zopet ni bilo veverke, pa tudi očetovega čevlja ne. Stanko je klical: »Kje je moja veverka?« Oče pa: »Kje je moj čevelj?« — »Vse se bo dobilo, samo malo potrpljenja je treba,« so prigovarjali mati ter iskali veverko in čevelj. »Iščite veverko, iščite mojo veverko,« je prosil Stanko. »Moj čevelj mi dajte sem, moj čevelj! V tla se vendar ni udr! poiščite mi ga že, pravim, pravim!« so vpili oče že nevoljni. Saj je bilo res nerodno za očeta; hoteli so se obuti, en čevelj je bil, enega pa ni bilo nikjer. Na eno nogo so bili obuti, na drugo pa bosí. »Kje pa je, pravim, pravim?« so že skoro rentočili in držali nogo na kolenu, da bi se brž obuli. Pa je bilo res treba nekoliko potrpljenja, kakor so mati rekli. Iskali so, iskali, pa nikjer ni bilo ne čevlja, ne veverke! Morali so iskati tudi oče. O, to so trdo stopali po sobi in gledali srepo v kote!

Pa so se ustavili oče pred veliko omaro. Težke roke so prijele in premaknile opravo. Pogledali so v skriti kot pod omaro. No, tam je pa bil čevelj. »Le kdo mi ga je tja zanesel!« so se hudovali, izvlekli čevelj in trdo potisnili nogo vanj. Strašno je zacvililo nekaj v čevlju, noga pa ni šla noter. Na sredi pota je zadela ob nekaj mehkega in se ustavila. Nič niso pomišljali oče, kar naglo so izbecali obuvalo z noge. Ko je pa padel čevelj na tla, je prikoracala vun — veverka, Stankova veverka ... Malo se je še držala polomljeno, a kmalu se je zravnila, pogledala naokoli, nato pa skočila očetu na nogo, ramo, glavo ... In potem na postelj in v svoj domek na steni. Tam pa je zasukala brkice, odprla gobček ter se priklanjala in cvrčala na vse strani: »Dobro jutro, dobro jutro! Ček - ček! Čk - čk!« ... Še celo resni oče, ki so prej otepali veverko z noge, rame, glave ... so se zdaj smejali in govorili: »Bogati ljudje imajo po dve hiši in še več. Seve, tudi naša veverka si je morala vtepti v glavo, da ne more biti zadovoljna le s tisto-le škotlo nad Stankovo posteljo. Toda, ljuba veverka, moj čevelj že še ne bo tvoja druga hišica, jaz vendar ne bom zavoljo tvoje prešernosti hodil bos po svetlu!« ...

Stanko je pogledaval na zabojček in si mislil: »Materi porečem, še dva zabojčka naj zabijejo na steno. S tremi hišami se bo pač zadovoljila nevšečnica in ne bo iskala še drugod stanovanja.« Tako je mislil Stanko in je bil vesel, da ima zopet svojo veverko. Rekel pa ni nič.

V enem tednu, kar je bila veverka pri hiši, je Stanko že toliko okrevail, da je mogel za nekaj ur iz postelje, čeprav ni več užival tistih pustih zdravil, ki so bila grenka za devet žolčev. Ko je bil pa nekoč zopet sam doma, je vstal in šel, da bi narisal svojo ljubo veverko. Pa kar s tinto, ker ni bilo svinčnika pri roki. In na časopis — drugega papirja ni bilo pri hiši. Trudil se je in trudil, da bi spravil kaj skupaj, a le ni šlo. Sevé, roka se mu je tresla, pero je pa le nerado škrtalo. Prej je mislil: Takó in takó potegnem, te in te črte narišem, in veverka bo kar zrastle izpod mojega peresa. A ko je jel risati, je bilo drugače. Nagromadil je črt že

na stotine, a podoba le še ni kazala skoro nobene sličnosti z veverko. Kako neki: za rep ji je narisal metlo, za trup poleno, za noge loparje z velikimi in okornimi kolesi, za glavo pa ... tega pa sam ni vedel: ali lokomotivo ali hišo z dvema kadečima se dimnikoma ... Nó: metla, poleno, štirje okorni loparji z velikimi kolesi na koncu in pa lokomotiva ali hišica z dvema kadečima se dimnikoma — to vendar ne more biti podoba veverke, njegove žive, neugnane veverke, ha - ha! ... Tudi Stanko je vedel, da ni; zato je začel iznova risati in še in še — Bil je že dokaj utrujen, a odnehal le še ni; ljube veverke ni mogel pogoditi. Seveda mu je črnilo nagajalo in pero je bilo zanič in roka se je tresla, da le ni šlo — vsaj tako se je izgovarjal ...

Pa se prigodi, da skoči tedaj veverka na mizo in ondi nekoliko ponori. Ná, pa se prevrne črnilo in čez poldruho ped dolg in širok črn madež se prikaže na beli javorjevi mizi, kakor bi stresel kdo košaro črnih jagod po nji. In preden je mogel Stanko videti, kdaj in kako, se prestrašeni veverki spodrsne, pa se zavalí kakor je bila dolga in široka, v zlito črnilo. Dvigajoč se, je namočila še krempeljce v črnilo. Vsa je bila črna po eni strani. Pa je poskočila, a takó nerodno, da ji je še enkrat spodrsnilo. Zavalila se je na časopis s stranjo, s črnilom namočeno, in se — sama narisala ... Še dosti dobro se je narisala, Stanko bi je ne bil mogel tako natančno. A sita je bila veverka te igre. Prevrгла se je še parkrat po mizi in pustila sled za seboj — svoje črne slike — pa jo naglo odkurila in se skrila za omaro.

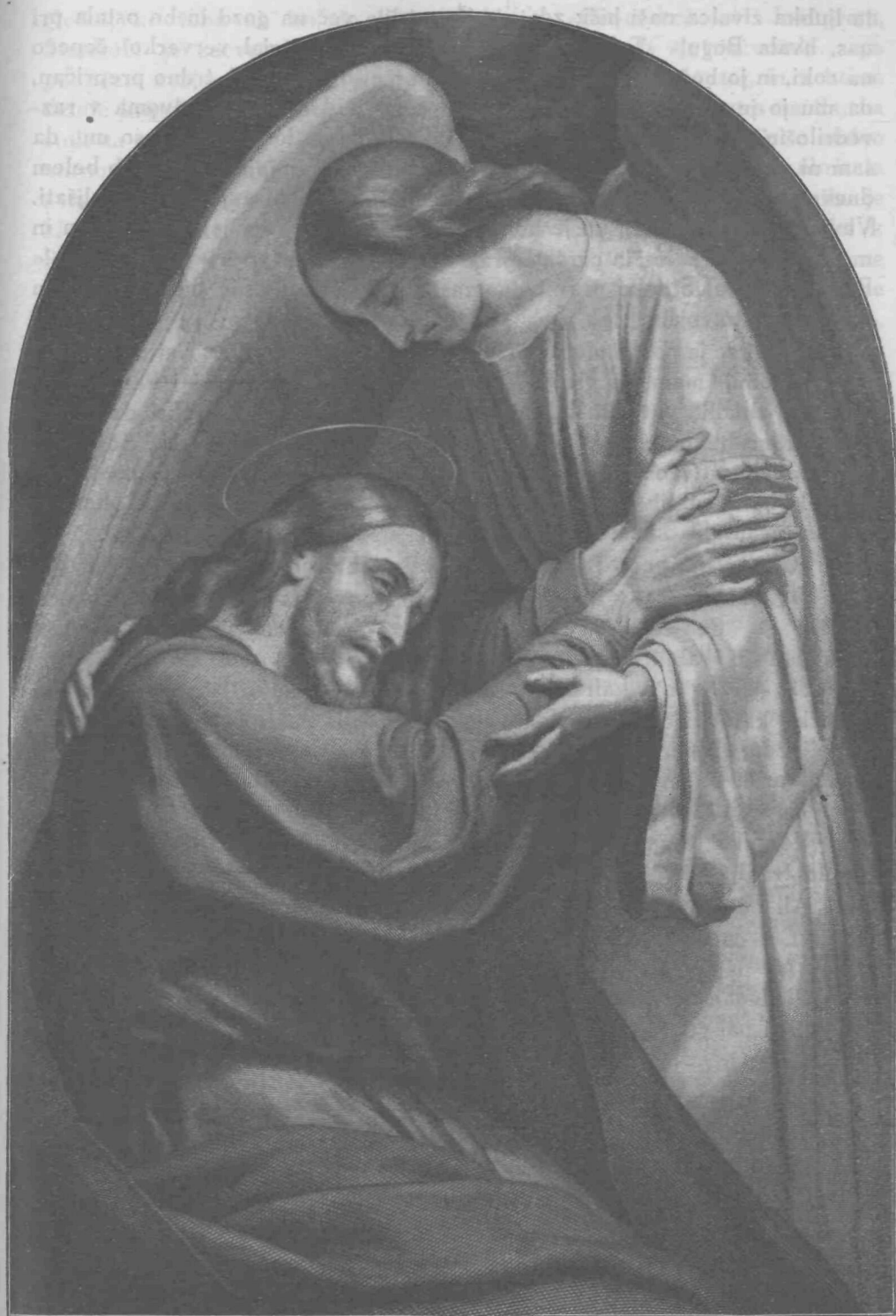
O tej Stankovi slikarici je izvedela kmalu vsa vas. »Če zna sebe fotografirati, bo znala tudi nas,« so govorili vaški paglavci in sklenili, da jo naprosijo, da bi tudi nje enkrat vzela na »kontrafé«. Ali ta sklep je ostal le pri besedi.

Stanko je imel poslej dve veverki: eno na papirju, drugo pa ... no, gori v svoji hišici je zdajle in kliče: »Čk - čk! Cè - cè!« Materi in vsej družini sta se pa obe precej zamerili. Taka miza — —!

Veverka je napravila še marsikatero neumnost: ubila je nekoč skledo in prevrnila lonec z maslom; očetov novi klobuk je skrila pod posteljo in hodila spat vanj; uro je vrgla na tla, in druge take reči. Toda dobra mati so vendar vse to prikrili pred strogim očetom, da ni bilo krega. Saj so dobro vedeli, da je veverka Stankovo zdravje.

VI.

Neko jutro je bila veverka silno nemirna. Skakala je venomer s peči na klop, s klopi na mizo, postelj, zabojček ... celo na uro je skočila večkrat. Pa zopet dol in naprej in nazaj in sem in tja, po vsej hiši je bilo neugnanke dosti. In neprenehoma je cvrčala: »Cè - cè - cè - cè! Čr - čr - čr - čr!« Naposled je skočila Stanku na odejo, ramo, roko ... In je momljala z gobčkom in cinkala z bradico, kakor da mu ima nekaj nujnega in zelo važnega povedati. In gledala je takó otožno ... Seveda Stanko ni umel njenega počenjanja; še rekel je: »Glejte si no, čisto se je že privadila

• »Prikazal pa se je angel iz nebes, ki ga je potrdil«. Luk. 22, 42.

ta ljubka živalca naši hiši; zdaj ne bo mislila več na gozd in bo ostala pri nas, hvala Bogu!» Tako je rekel Stanko in ogovarjal ververko, čepečo na roki, in jo božal, v vidnem veselju in srčni hvaležnosti, trdno prepričan, da mu jo je v teh težkih dneh poslal sam ljubi Bog, brez dvoma v razvedrilo in za kratek čas. In ko jo je tako bóžal in jo ogovarjal, so mu, da sam ni vedel, ne kdaj, ne kakó, zlezle oči skupaj in je zadremal ob belem dnevu, kakor že večkrat, odkar se mu je jelo zdravje vidno boljšati. Veverka pa tudi tedaj, ko je bolnik spal, ni jenjala momljati z gobčkom in mu cinkati z bradico in cvrčati prav na glas svoj »čr-čr-čr!« in »cè-cè-cè!« Pa je že moral Stanko prav trdno zaspati, da ni prav nič slišal cvrčečega njenega gostolenja.

Tedaj se je pa začulo neko čudno cvilenje zvrh hriba. Kaj pa je bilo? Tisti čarobni, mamljivi glasovi so zadoneli iznova iz gozda, kakor prej, ko se je zbudila veverka iz sanj in jo je kar vrglo iz zaboječka, da je vsa vznemirjena tekala in skakala po hiši gor in dol, sem in tja, na klop, peč, postelj, celo na uro ... In kako mehko, božajoče so zadoneli zopet ti glasovi! In kako vabljivo in zapeljivo! Presenečena veverka je strmé obmolknila in poslušala ...

»Cè - cà - cà - cà! Čr - čr - čr - čr! Brž - brž - brž - brž!«

Oj, bili so ji to znani glasovi, mila govorica njenih sestic, ljube matere ... »Cè - cà - cà - cà! Brž - brž - brž - brž!« so vikali ti glasovi in jo klicali in vabili v vrhove smrek. »Cè - cà - cà - cà! Čr - čr - čr - čr! Brž - brž - brž!« so vikali in jo klicali in vabili s tako silo, da je mlado veverko kar dvigalo, kar vleklo gor v gozd, v smreke ... In kar naprej so se ji zdaj glasili ti čarobni glasovi na uho, kar naprej so jo klicali, vabili: »Pridi, pridi že skoro, izgubljena sirotka! Nazaj, nazaj v zelene vrhove visokih smrek, k ljubim sestricam, k mili majki!« ...

Veverka je zadrževala sapo. Komaj je upala dihati, da ne bi prelišala teh ljubkih glasov, ki so jo čimdalje bolj prevzemali.

Ali naj gre?

»Cè - cà - cà - cà! Čr - čr - čr - čr!« ...

»Ali naj grem?«

Pogledala je Stanka. Spal je mirno.

»Ali naj grem ali ne?«

»Brž - brž - brž - brž!« so ji klicale sestrice.

»Ali naj ga zapustim?«

Skočila je na tla, na klop, mizo ... In zopet k Stanku. »Cè-cè-cè-cè! Ali naj grem?« ga je vprašala.

Nič odgovora. Stanko je trdno spal.

»Čr - čr - čr - čr! Cà - cà - cà - cà! Stanko, ali naj te zapustim?«

»Brž - brž - brž - brž!« so klicale sestrice. Tudi njena majka se je oglasila: »Brž - brž! Brž - brž, dete moje!«

Ni se mogla veverka več ustavljati. »Grem, grem!« je zacvrčala. In nekaj ji je reklo: Le pojdi, saj si mu dala sliko za spomin! Bo pa sliko

gledal, ko tebe ne bo, in nate mislil... »Cè-cè-cè-cè! Jaz grem, Stanko!« je zacvrčala iznova. »Jaz grem, Stanko!« je zacvrčala, »pa pokličem svoje sestrice in majko in se povrnem z njimi nazaj, in ti bomo delale kratek čas.« Takó je zacvrčala pa poskočila kakor nora na tla, na stol, na odprto okno. Tam se je ozrla še enkrat na Stanka, ki je še vedno mirno spal, zamomljala še enkrat, pocinkala z bradico, nato pa se obrisala s tačko preko mokrih oči in udarila naravnost skozi okno. In v hribu je klicala svoje sestrice, svojo majko in jih prosila, naj gredo z njo dol k Stanku. A je niso hotele ubogati. »Tu v zelenih vrhovih je naš dom, me ne gremo nikamor!« so ji odgovorile. In ko je zagledala veverka ljube sestrice, milo majko, je skočila vrh zelene smreke in ni mogla več od njih.

Iskali so tisti dan veverko, a niso je našli nikjer. Ni je bilo ne v širokem rokavu mehke in tople suknje, ki je grela bolnika; ne v trdih očetovih škornjih za pečjo; ne v leseni posteljci gori na steni; ne na uri, kamor je bila že tudi večkrat skočila in se skrila; ne tu, ne tam — nikjer! A Stanko je venomer trdil, da sliši njene glasove, da veverka ni daleč, da naj jo iščejo še naprej in naprej. Bali so se, da se ne bi zdaj Stanku zdravje zopet poslabšalo, zato so pridno iskali veverko naprej. Iskali so jo po sobah, po zgornjih prostorih hiše, v kleti, okrog poslopja, a zaman — veverke ni bilo nikjer! Zdaj se je zazdelo tudi domačim, da slišijo cvrčati veverko. Obstali so in poslušali. Res, zaslišali so glas veverke, ki je prihajal s smreke nad hišo. »Kaj bi jo iskali, vrnila se je v zelene vrhove smrek, razločno se sliši njen glas,« so si govorili in se izpraševali z očmi, češ, kaj bo pa zdaj s Stankom, ko ga je zapustil — zdravnik!... Tedaj pa so jim počili na uho proseči klici. Stanko je bil, ki je klical: »Slišite, pridite in dajte mi obleko, da se oblečem; vode, da se umijem; in glavnik, da se počesem — grem v hrib k svoji veverki!«... Šli so, umili Stanka, ga preoblekli in počesali. »Cè-cè-cè-cè! Brž-brž-brž-brž!« je cvrčala veverka in ga klicala. — »Mama, ata! Jaz sem zdrav, naj no grem v gozd!« je prosil Stanko. No, ni še popolnoma okreval; kolena so se mu še šibila, noga se mu je še šibila, dolgo ni mogel stati. So pa rekli mati: »Pa pojdi, a jaz te spremim.« In sta šla. Na mamo se je opiral Stanko in še dosti dobro sta jo mahala navkreber. Tudi drugi dan sta še šla, tretji, četrti... Peti dan je šel pa že sam k veverkam pod smreke. — »Če bi ti bilo slabo, pa zakliči!« so dejali mati, vzeli košaro in nož in so šli lupit krompir pred hišo na prag — od tam se je dobro videlo gor v smreke.

Ni se več zapletala Stanku noga, kolena se mu niso več šibila, krepko je stopal v hrib. Mati so pa venomer gledali za njim in ga opozarjali. »Hencaj, bolezen pride z vozom, po slamnati bilki pa odhaja. Ampak našega Stanka je že zapustila!« so si rekli in lupili krompir dalje. Gor v smrekah so pa cvrčale veverke: »Rž-rž! Cè-cè! Že gre, že gre!« In veselo so skakale in Stanka pričakovale. — »Vas že slišim! In svojo veverko tudi!« je klical Stanko in veverke veselo pozdravljal.

Stara sosedka je pa čez nekaj dni pravila na vsi vasi: »M-hm, že je dvignila smrt svojo koso, da bi bila pokosila Stanka. Toda o pravem času je še prišla veverka in ga rešila.« In teden potem je res celó mrki grobokop vrغل svoj kramp v kot in pustil lopate pri miru. Kaj je pa družega hotel? Če ni, pa ni!

VRABEC — PRIDIGAR.

(Po Alban Stolzovem »Koledarju za čas in večnost«.)

Bete človeško! Kajne, jaz vrabček se ti zdim pač ubog siromaček? V svoji borni suknjici, v kratkih usnjenih hlačicah brez nogavic in čevljev se ti smilim, kot se ti smili boren ogljarček iz gozda. Toda ne žaluj preveč; povem ti, da nič boljšega ne zaslužim.

Žvižgati ne znam posebno lepo, majhni so moji možgančki in v njih še manj razumeke, zato tudi drugih umetnij ne znam veliko. Druge ptice gredo v pozni jeseni na potovanje, da si ogledajo tuje dežele; jaz pa ostanem celo leto, dà, celo življenje v svoji rojstni vasi, kjer imam izgovorjen svoj kot. Druge ptice stavijo lična gnezda, lišček in lastovka, vsak na svoj način, vse pa čudovito umetelno; jaz sem pa v cehu (družbi) ptičev le lahkoživ dečko; rad se naselim v tujem stanovanju, in vendar ob kvatrih ne plačam nobene najemščine.

Ker ne znam nobene umetnosti in se nisem naučil nobenega rokodelstva; ker nimam ne telesne lepote, ne lepega glasu, ker niti ne sejem, niti ne žanjem, pa vendar povsodi pojedam, kar 'so drugi sadili in sejali, zato, otrok moj, nimam nikjer posebnega spoštovanja, ne pri ljudeh in ne pri živalih. Vse me gleda le postrani, kakor nekako golazen med krilatci.

In vendar še nisi nikoli slišal, ljubi otrok, da bi se bil tak potepeni vrabček kdaj obesil ali si prerezal z britvijo vrat in se ustrelil z revolverjem v čelo; dà, niti tega nisi čul, da bi si delali mi vrabci posebne skrbi, češ: Kaj bomo jeli, kaj pili, s čim se oblačili jutri ali celo v prihodnji zimi. In mari ne ravnamo prav mi vrabci?

Čemu bi pustili, da nam rojijo čudne muhe po glavi? O bili bi pač pravi norčki! Kajti četudi je takole vrabče res preneznatna stvarca in četudi ni nobene škode — niti majhne ne — če izgine ta ali oni s sveta, vendar pa čutimo vrabci prav dobro, da je ljubi Bog naš oskrbnik, ki nam reže vsak dan ljubi kruhek in nam ga pomoli pred kljunček. Morebiti te utegne zanimati, dragi učenec, če napraviva skupaj majhen proračun, da vidiš, koliko stane dobrega našega Gospodarja preskrba revnega vrabca:

1. **Stroški za hrano.** Ne samo ti, otrok moj, ampak tudi vrabček potrebuje sleherni dan svoje močnate jedi in svojega mesnega zrezka, naj si bo to že par pšeničnih zrn ali postna slaščica iz mladega